

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

„Tribuna“ mistifică.

Sibiu, 29 Noembrie n.

Se apropie alegerea de episcop la Caransebeș. Sâmbătă se întrunește sinodul eparhial electoral pentru a sevăși, — acum a treia oră, — acest act însemnat în viața noastră bisericească. E foarte natural deci, că lumea românească privește cu mare interes la acest eveniment, și e foarte natural, ca și presa noastră să-i dea atențiunea cuvenită.

A scris, acum de curând, și „Tribuna“ din Arad trei articole cu privire la alegerea de la Caransebeș, făcând în ele teoria dreptului de alegere de episcop și istoricul alegerilor din trecut, când ajungea în vază câte un scaun arhieresc.

Ceice au cetit cu băgare de seamă acești trei articoli din „Tribuna“, vor fi ajuns însă la convingerea la care am ajuns noi, anume: că ei sunt scriși cu intențiunea, de a abate deputații sinodali de la vreunul dintre preținșii candidați ai Mitropolitului nostru și a face propagandă pentru candidatul „Tribunei“, cu care însă „Tribuna“ nu cutează să iasă în public, cum nu a cutezat la timpul seu să iasă pe față nici cu candidatura decedatului episcop Goldiș, pe care tocmai cei de la „Tribuna“ căutasera să-l scoată nu cu mult mai înainte din congres, ca pe un — apostat.

Pentru a-și ajunge scopul, „Tribuna“ face în articoli ei o descriere foarte fantastică a tuturor alegerilor de episcopi și mitropoliți, dela începutul erei noastre constituționale până astăzi, și face mari opintiri pentru a arăta, că actualul nostru Arhiepiscop și Mitropolit, înaltpreasfințitul Domn Ioan Meșianu, ar fi avut rol de frunte în toate aceste alegeri, și anume, ca un fel de agent al guvernului, sevășindu-le toate în interesul guvernului.

Departee de noi gândul de a intra în polemii cu domniile dela „Tribuna“, asupra unor lucruri, cari acum aparțin domeniului istoriei, și cari nu mai pot fi întortochiati, după cum cer interesele unuia ori altuia. Dar de dragul și în interesul adevărului, ne vedem totuși îndemnați să reflectăm la unele din greșitele, ca să nu zicem tendențioasele afirmări ale „Tribunei“.

Ce privește candidatul, ori candidații Mitropolitului nostru la episcopia din Caransebeș, trebuie să spunem clar și hotărât, că Escelența Sa nu a avut și nu are candidat pentru acest vacant scaun arhieresc, ci candidatul seu este și acum candidatul, care va întruni încrederea sinodului electoral. Escelența Sa a spus-o aceasta și în conferența de zece fruntași ai bisericii noastre, ținută pe vremea congresului aici în Sibiu, declarând categoric, că nu voește nici măcar să recomande pe cineva dintre aspiranți, pentru că să nu ia asupra sa și răspunderea grea.

Iar cu privire la rolul pe care l-a avut I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan, încă ca

protopresbiter, la alegerile de Mitropoliți, este doară destul de bine cunoscut, că Escel. Sa a mers totdeauna cu așa zisii naționaliști, în fruntea cărora se aflau Mocsonyestii, Hodoșiu, Babeșiu și alții, deci și fruntașii naționaliști din Arad.

Naționaliștii l-au ales pe protopresbiterul Meșianu, care în dieta dela 1865 din Cluj subscriesese ca deputat alături de Șaguna, Șuluțiu, și ceilalți fruntași români, protestul în contra uniunii Ardealului cu Ungaria, aproape cu unanimitate membru în cel mai înalt for bisericesc, în consistoriul mitropolitan, imediat la înființare, iar fericitul Șaguna, l-a întărit numai decât în acest post onorific. Și consistoriul mitropolitan, ales sub Șaguna și compus iarăși din cei mai mari naționaliști, l-a numit pe protopresbiterul Meșianu comisar pentru alegerile de Mitropoliți, — nu guvernul, ori organele sale.

Mai departee, iarăși naționaliștii l-au ales pe protopresbiterul Meșianu aproape cu unanimitate, în sinodul eparhial din Arad, întâi vicar la Oradea-mare, apoi episcop al Aradului, și tot naționaliștii l-au onorat cu majoritatea voturilor și la alegerea de Mitropolit.

A afirma deci, că toate alegerile, la cari a avut un rol oarecare I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan, s'au făcut la dorința și conform intențiunilor guvernului, este curată insultă adusă fruntașilor bisericii noastre, — întruniți în acele înalte corporațiuni, — despre cari nu poate nime presupune, cu atât mai puțin afirma, că ar fi decăzut atât de tare, încât să facă alegeri de episcopi și de mitropoliți la porunca, ori și numai la dorința guvernului.

Iar în afirmarea pe care o face „Tribuna“, cumcă actualul nostru Mitropolit Ioan, a dispus, când era protopresbiter, după a sa voință și dorință în congresele electorale pe cari le-a condus, ca comisar consistorial, după moartea fericitului Șaguna, — firește, după părerea „Tribunei“ în direcțiunea dorită de guvern, — dat fiind faptul, că congresul l-a ascultat, — ni se dă o dovadă eclatantă, cumcă protopresbiterul Meșianu a fost cel mai vrednic bărbat al bisericii noastre în zilele acelea, căci a fost ascultat și urmat de majoritatea impunătoare a acelor congrese, compuse din lamura inteligenței noastre! Iar a face o astfel de constatare, credem că nu era intențiunea celor dela „Tribuna“.

Dar că I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan nu a fost ales, nici de episcop și nici de mitropolit, la dorința guvernului, e dovedit prin faptul, că Escelența Sa, atât ca Episcop, cât și ca Mitropolit, a fost totdeauna în opoziție față de guvernele țării. Să se caute numai arhivele consistoriale din Arad și Sibiu și se va vedea, câte reprezentațiuni și remonstrări a făcut Escelența Sa în contra ingerințelor guvernului, totdeauna când interesele bisericii noastre erau a-

menințate. Ori să se cetească voririle rostite de I. P. S. Sa în casa magnaților, și în ancheta școlară, toate în contra guvernului și a intențiunilor sale, și se va constata, că Escel. Sa nu a tras la carul intereselor guvernului nici odată. Să ne arete domniile dela „Tribuna“ măcar numai o singură vorbire opozițională, rostită de fericitul Popazu, ba chiar și de marele nostru Șaguna, în casa magnaților, atât de opozițională, cum au fost număratoarele cuvântări ale actualului nostru Mitropolit!

Să nu vorbească deci „Tribuna“, tocmai „Tribuna“ să nu vorbească despre alegeri de arhieriei, făcute nu din interese naționale, ci conform dorinței guvernului, pentru că se blamează, fiindcă toată lumea știe, că chiar domniile dela „Tribuna“ cu patronii lor au ales pe fericitul și prea guvernamentalul Goldiș episcop al Aradului, după ce mai înainte duseră campanie de nimicire în contra lui, — la dorința guvernului.

Iarăși în audiență. Sâmbătă a mers la Viena prim-ministrul Wexlerle, cu contele Tisza István, și amândoi au fost primiți în audiență la palat, în orele de după amiază: dl Wexlerle la 2, contele Tisza la 3. Acest din urmă a stat peste o oră în fața Majestății Sale. Se crede, că audiența aceasta a contelui Tisza a fost numai de caracter informativ, și n'a schimbat întru nimica situația. Contele Tisza ar fi propus Majestății Sale să numească pe contele Andrássy ministru-president, dar cu anumite concesii, căci altcum nu se va putea afirma.

Domnul Ioan Budințianu, unul din fruntașii bănățeni, și-a încheiat activitatea de avocat, și s'a retras în viața particulară. Un banchet de adio, aranjat în zilele trecute de amicii și aderenții săi, a sărbătorit cu vrednicie munca de 35 de ani a fostului avocat român din Bocșa montană. Sărbătoritul, încetând de a mai lucra ca avocat, firește că își va urma și d'acum înainte munca sa desinteresată pentru neam și biserică pe alte terene. Ii dorim ani mulți de lucrare și perfectă sănătate.

Noul ministru-president. Ziarul „Reichspost“ e informat, că dacă guvernul unghuresc de acum nu se pleacă în fața voinței Majestății Sale și nu renunță la concesii până în 2 Decembrie, ziua suirii pe tron a Majestății Sale, va fi numit ministru-president ungar contele Khuen-Hedervary.

Adunare de candidare. Alegătorii cercului II electoral din Sibiu au ținut ieri Duminecă adunare în sala mare dela Gesellschaftshaus, pentru a asculta vorbirea de program a candidatului de deputat Dr. Guido Gündisch, designat din partea comitetului central electoral săses să iee moștenirea decedatului deputat Dr. G. Lindner. Vorbirea de program a simpatifului candidat a fost ascultată cu atențiune din partea publicului asistent, care umpluse sala. Alegerea sa e sigură.

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească din tractul Hunedoara.

Nobilul avânt și entuziasm, spre atingerea de rezultate practice-reale, caracteristic tinerilor indivizi, de foarte mulțori să poate observa și la corporațiuni sau instituțiuni în vrâsta tinereții lor. Dovadă eclatantă, că așa este, ne servește rezultatul muncii tinărilor tract al Hunedoarei, dovedit și cu ocaziunea conferenței preoțești, ținută la 8 Noembrie n. în comuna Batiz. Cetitorii acestui prețuit ziar vor fi constatat din rapoartele publicate până aci, că preoțimea acestui tract și-a dat toată s'lința a arăta rezultate prin cari să poată fi pus în rândul tractelor surori mai bătrâne și fruntașe.

Și dacă acest lucru îmbucurător s'a putut observa în conferențele preoțești anterioare, apoi în conferența ultimă putem zice că am dovedit un z'el și prin urmare un rezultat strălucit, multămită tacticei înțelepte și buneii conduceri a ibutului nostru șef tractul P. O. Domn Avram P. Păcurariu, precum și a nobilului înteres din partea preoțimeii tractuale.

Ca în trecut, astfel și cu ocazia acestei conferințe, peste întreaga desbatere și consultare, ca un fir roșu să observe dorul și zelul de a obține rezultate factice reale, ținta finală a muncii preoțimeii noastre.

Dar să las să urmeze, în ordinea după cum au decurs, cele petrecute.

După serviciul divin, săvârșit de dl protopresb. asistat de patru preoți, cu o predică improvizată de preotul Leontin Ungur din Zlasti, — tot în biserică, președintele protopresbiter prin o vorbire înțeleaptă și plină de îndemnuri părințești, culesse în drumul lung de 50 ani ca slugitor de altar... pomenind de Marele nostru Șaguna, care i-a fost părinte educător, ne îndeamnă cu stăruință a privi în icoana faptelor lui și a-l venera mai cu deădinsul prin muncă continuă, spre binele și înaintarea bisericii și a neamului, declară ședința conferinței de deschisă.

Având în vedere, că protopresbiterul nostru iubit tocmai în toamna anului acestuia a împlinit 50 de ani în serviciul bisericii, imediat după cuvântul de deschidere preotul George Rain din Nădăștia inf. rostește o alocuțiune de următorul cuprins:

„P. O. Domnule protopresbiter! Fraților preoți!!

Deodată în întrunirea noastră de astăzi în conferința preoțească, întâmpinăm un moment de o atare natură și ponderozitate, că nu'l putem trece cu vederea. Fraților! Toamna anului acestuia, nu numai prin rara și îndelungata ei sănătate ne-o servit de o plăcută revelație sufletească, dar mai vărtos și prin faptul, că în această toamnă am putut vedea cu ochiul sufletesc pe cel mai strălucit luceafăr, ce s'a ridicat oare când pe orisonul mult cercatului nost popor. Dela splendida catedrală metropolitană din Sibiu și până la bisericuța de bărne negre din cel mai ascuns cântan de munte, dela Vlădica îmbrăcat în o lăjli aurite și până la cel mai smerit slujitor de altar, într'un imponent acord ridicat-s'au rugăciuni ferbinți cătră cer pentru vecinicia odihnă a aceluia, ca și carele pe altul poporul nostru nu a mai avut... Ridicată-au cu toții rugăciuni ferbinți de multămită cătră părintele popoarelor, căci când a soosit a fi sosit „plinirea vremii“ înainte de aceasta toamnă cu 100 de ani, ni-a dăruit nouă pe acel bărbat, care în veci va fi podoaba și fala neamului nostru!..

Da, fraților, am serbat cu pistata centenarul Marelui Metropolit Șaguna. Înșirând marile și număratoarele lui făptuiri am arătat cu toții credincioșilor noștri, cu ce comoară de persoană ne-a dăruit Dumnezeu înainte cu 100 de ani... L-am învitat așa zicând și l-am văzut cu totii prin oglinda faptelor lui mărețe, prin roadele izvorâte în urma plâsmuirilor sale aproape supra-

omenești... Dar... un sentiment ascuns în umbra unei duioșii totuși pare că ne cuprinde sufletul... un suspin neobservat totuși pare că ne sboară de pe buze... Pentru ce adesea nu ne-am învrednicit și noi, generația mai tină, a vedea pe acel bărbat epocal față în față... a ne încălzi la auzul cuvintelor lui convingătoare și pline de farmec... a ne entuziasma și noi la săvârșirea de fapte, împinși fiind la aceasta de puterea lui atractivă.

Aceasta este, fraților, ceea ce ne induioșează și pretinde a detrage cătuși de puțin din dispozițiile sufletești încordate încă sub impresia sărbătorilor centenare dela nasterea celui mai mare mitropolit român. Pe noi însă, cei din acest tract al Hunedoarei, nu ne stăpânește acest sentiment induioșător în așa măsură ca pe alți frați.

E drept, că nu-l vedem nici noi pe idealul arhieru, dar avem o relievie vie, moștenită dela dănsul, o relievie de pe timpul, când Șaguna era cea mai perfectă putere de activitate în frumoasa vârstă bărbătească de 50 de ani. O știm cu toții fraților, că luminatul bărbat — pentru ridicarea neamului și a bisericii — ca supremă necesitate a socotit acuirarea unui stat preotesc corespunzător. Drept aceea, adesea din propriul său a ajutat tinerii talentați și i-a pus în slujba bisericii și prin aceasta a neamului.

Dintre cei mulți tineri aleși și designați de dănsul spre acest mare scop, află-să unul în mijlocul nostru, care înainte de această toamnă tocmai cu cincizeci de toamne a fost pus în serviciul bisericii noastre.

Ne este ușor a afla, că ael tânăr viguros și cu multe speranțe în viitor de atunci, este însuși iubitul nostru protopresbiter, astăzi îmbătrânit și încărunțit cu cinste în postul așezat de marele său stăpân. Iată unul din cele foarte rari evenimente! Aniversarea a 50 de ani de serviciu a unui fiu ales al bisericii noastre, ne este dat a sărbători astăzi, deși nu prin forme externe suntuozitate, dar cu atât mai mult prin sgrațenia și sfințenia sentimentelor, de cari ne este cuprins sufletul din acest rar și plăcut incident! 50 ani de serviciu, e un interval foarte lung în viața unui om! Și persoane de rând încă simțese urmele loviturilor diferite, dar persoane sus puse și responsabile, nu numai pentru soarta proprie, ci pentru soarta a sute și mii de suflete!.. Și sărbătoritul nostru, punând față diferitelor soiuri de unelții ivite în decursul timpului, nu numai, că nu s'a desilusionat, dar s'a întărit și oțelit prin o perseverență vrednică de laudat, formânduși un caracter apreciat chiar și de contrari!

Nu doresc a-i vătămă nobila modestie prin aceste constatări, drept aceea țin să accentuez numai atâtea, că Marele Șaguna — ca în toate, astfel și aici, după cum a dorit, așa s'a implinit. Munca și prestațiunile P. O. Dsăle ca preot, după aceea ca protopop, aici și în tractul Iliei, nu pot fi contestate. Iar cumcă iubitul nostru sărbătorit în adevăr a fost plăsmuit din aluatul cel-l caracteriza și pe stăpânul său: duhul păcii și al bunei înțelegeri, exprimat de acela și când și-a dat marele său suflet prin memorabilele cuvinte: „Fiți pe pace, nu vă certăți”, cu deosebire noi preoții am avut privilegiul de a constata și observa...

Blândețe, dorul de pace, răvna pentru a domina totdeauna buna înțelegere... eată armele cu cari a lucrat în via Dlui 50 de ani de zile, câștigându-și o popularitate și simpatie generală!..

Drept aceea P. O. domnule protopresbiter iubitul nostru conducător! Din acest rar și plăcut incident de care foarte puțini muritori să împărtășesc, primește impresiunea colectivă a celor mai sincere felicitări din partea preoților tractuale! Primește expresia cea mai caldă a mulțămitei noastre adânci, pentru bună-tatea de inimă manifestată față de noi și de credinciosul popor cu toate ocaziunile, precum și solemnă și sărbătorească noastră promisiune, isvorită din inimi deschise și curate, că și de aci încolo te vom împărtăși de fiasca noastră dragoste, supunere și alipire nefățărită!!

Puternicul Dzeu, care te-a învrednicit a slui bisericii lui 50 de ani de zile, să asculte ruga noastră, și să-ți lungească încă firul vieții până la cea mai îndepărtată limită posibilă a vieții omenești, în deplină sănătate și virtute, spre binele bisericii și mângăierea noastră!

Să trăiți mulți ani!!

După puternicul acord de „să trăiescă” protopresbiterul Avram P. Pecurariu adânc emoționat, prin cuvinte calde și alese mulțămeste preoților pentru sentimentele de dragoste și alipire manifestate față de P. O. Dsa și din acest incident.

(Va urma).

Dela conferențele învățătoarești.

Tractul Alba-Iulia.

Învățătorii din protopopiatul Alba-Iuliei s'au întrunit în conferența tractuală, în Alba-Iulia la 1/14 și 2/15 Nov. a. c.

După precedențele obișnuite, învățătorii s'au întrunit în școala gr-or. rom. din A.-Iulia oraș, unde P. O. D. protopop Ioan Teculescu în calitate de comisar consistorial, a rostit o vorbire însuflețitoare, îmbărbătând și îndemnând pe învățători, ca să muncească cu sârghiță întru desțelenirea ogorului nostru cultural. Zice mai departe, că munca învățătorilor numai atunci va aduce roade bune, când școala va califica școlarii cu conștiință deplină, față de biserica ortodoxă națională, iar dacă aceea nu ne dă oameni în a căror inimă să fie adânc săpate ideile ce le profesază biserica, — lipsește generațiunile viitoare de scutul puternic și mântuitor, care a păstrat în trecut ființa noastră națională. Școala ca fică a bisericii este chemată să pună temelii solide, pe care biserica să poată ridica edificiul mareț: „caracterul religios-moral”.

După vorbire apoi, face învățătorilor cunoscută instrucțiunea dată de Prevenatul Consistor, în scopul conducerii conferențelor tractuale, și invită pe învățători, să se constituie în înțeleșul acelei instrucțiuni.

După o scurtă pauză de consfătuire, conferența își alege președinte, pe Emanuel Comanescu inv. în Mihăiț, notari pe Vasile Miodă inv. în Cetea și Nechifor Borza inv. în Drâmbar; iar bărbați de încredere pe Ioan Medrea inv. în Telnă și pe Augustin Comes inv. în Oarda de Jos.

Constituită astfel conferența, a ținut 3 ședințe, la cari au luat parte 21 de învățători, pertractând 2 teme teoretice și 2 practice.

Cea dintâi temă teoretică a fost lucrată de inv. N. Borza, despre vierit, care temă a dovedit, că autorul ei are cunoștințe temeinice din ramul vieritului.

A doua temă teoretică lucrată de inv. E. Comanescu, a fost luată din domeniul Pedagogiei, și autorul ei a avut fericită idee, de a tracta prin ea cea mai simțită lipsă din școala noastră populară, adică: „Educația fizică a elevilor”.

Fiind tema aceasta atât de bine aleasă și foarte bine lucrată, conferența a exprimat autorului mulțămite și dorința ca să-și publice lucrarea.

În ședințele din 2/15 Nov. s'au preles două lecțiuni practice, și anume: Una din constituție, despre rege, predată de inv. Simion Lazar, elevilor din cl. V—VI. Aceasta a fost predată cu deplin succes în limba română, paralel cu limba maghiară. După aceasta a urmat lecțiunea: „Măsurile de lungime” predată după forma genetică de inv. Vasile Miodă. Pe aceasta conferența în urma desbaterii, încă o a clasificat de foarte bună și a rugat pe prelegător s'o publice în „Vatra Școlară”.

În ședința din urmă conferența s'a ocupat cu stabilirea programului conferenței viitoare, a ales în comisiunea pentru studierea trebuințelor școlare din tract, pe președintele și notari conf. actuale, și a primit mai multe propuneri, dintre cari una, să refere la luarea dispozițiilor necesare, ca pe viitor toți învățătorii din tract să participe la conferență.

E de notat, că desbaterile obiectelor pertractate, au fost însoțite de un viu interes, atât din partea învățătorilor cât și din partea dlui protopop Ioan Teculescu, care n'a lipsit nici pe un moment conferența de supravegherea sa.

Un lucru regretabil tot trebuie să constat, și anume: preoții ca directori școlari au fost foarte slab reprezentați, ba pot zice de loc, fiindcă dnii preoți D. Truța și Z. Mihăișan au fost aduși de afaceri private la oraș și așa s'au abătut pentru câte-va momente și pe la conferența învățătorilor. Nu sunt în drept să ridic acuză asupra Onorștilor dnii, dar din neinteresul față de întrunirile didactice, se poate deduce interesul față de școala noastră românească.

Unde e deci împreună conlucrarea?

Z.

Tractul Reghin.

— 24 Noemvrie n.

Di comisar consistorial Galacteon Șagău, protopresbiterul tractului Reghin a convocat conferența învățătoarească în Deda, prezentându-se la ea învățătorii din cercul conferențiar Reghin în număr complet a premers serviciul divin la cari iau parte sub conducerea dlui protopresbiter dnii preoți: Ioan Duma, Săcalul-de-pădure și Nicolae Nașcu din Polăț.

După serviciul divin domnul comisar invită pe dnii învățători la școală, unde

deschide ședința I. la orele 9 și jumătate printr'un discours avântat, în care arată însemnătatea cea mare ce o are învățătorul confesional în progresul cultural al poporului român.

Ședința I.

Domnul comisar dă instrucțiunea P. V. Consistor spre cetire, în urma căreia provoacă dnii învățători, ca în înțeleșul acestei instrucțiuni să binevoiască a-și alege din s'urul lor un președinte, și suspinde ședința pe cinci minute spre a se consulta învățătorii în chestia alegerii de președinte.

După cinci minute învățătorii reîntră și aleg cu unanimitate președinte pe Ioan Borșian, învățător în Deda, care după alegere își ocupă locul președial, dând esprimeune sentimentelor de mulțămire pentru această neașteptată surprisă din partea colegilor săi printr'un discours binemotivat.

Președintele apoi provoacă conferența, ca conform instrucțiunii să-și aleagă doi notari pentru conducerea agendelor scripturistice și doi bărbați de încredere pentru verificarea proceselor verbale. Conferența după puțină chibzuială alege pe Gregoriu Ceontea, învățător în Deda și Dumitru Cofariu, învățător în M.-Cueșd, ca notari, iar ca verificători pe Teodor Libeg, învățător în Filea și George Gabor, învățător în Dumbrava.

Apoi conferența conform instrucțiunii consistoriale alege comisiunea pentru designarea temelor și alcătuirea programei conferenței proxime compusă din următorii: Gregoriu Ceontea din Deda, Nicolae Nestor din Săcal și Teodor Buciu din Urișul-superior.

Se alege apoi comisia pentru studierea progresului care în conferență are să vie ou raport amănunțit asupra stării învățământului. Se alege: Alimpiu Trifu, învățător în Toplița, Nicolae Nașcu, învăț. în Polăț și Zaharie Frandez, învățător în Hodac.

Trecându-se la ordinea zilei urmează disertația: „Necesitatea meseriilor la poporul român”, de Zaharie Frandez, inv. în Hodac. Purcuzându-se la discuție vorbește Nicolae Nașcu, din Polăț și susține, că tema a fost bine lucrată, dar putea să fie mai completă. Cere ca învățătorii și preoții să se intereseze mai mult de dezvoltarea meseriilor la poporul nostru etc. Vorbește apoi Ioan Duma, preot în Săcal și propune, ca învățătorii și preoții să insiste ca meseriașii români să se așeze între Români spre a se conserva mai bine naționalicește. Domnul protopresbiter Galacteon Șagău completând interesant tema lui Frandez se declară satisfăcut. Mai vorbește Alimpiu Trifu din Toplița. În sfârșit dându-i-se cuvântul prelegătorului, ia la cunoștință observările și reflectează unde află de lipsă, apoi președintele după ce mai dă câteva îndigețări declară tema de succasă.

Fiind timpul înaintat ședința I. se ridică la orele 1 și jum. p. m. convocându-se ședința II. pe orele 3 și un pătr. p. m.

După ședința domnul protopresbiter tractual Galacteon Șagău a invitat pe toți învățătorii la masa domniei-sale, unde dna protopopeasă Maria Șagău ni a pregătit o masă strălucită, ca la fiii săi. La friptură s'au început toastele, domnul protopresbiter a tostat pentru Excelența Sa Mitropolitul, dorindu-i ani îndelungați. Președintele conferenței Ioan Borșian toastează pentru domnul protopresbiter, ca inspector districtual și doamna, care fără a lua în considerare oboseala cea mare s'a îngrijit cu inimă nobilă, ca de proprii săi fii.

În timpul acesta domnul protopop al Nușfalăului sosește fără veste între noi și ia parte la masă, ridicând un toast pentru protopresbiterul Galacteon Șagău și doamna, care așa de familiar se poartă cu fii săi.

Vorbește apoi Ioan Duma, preot în Săcalul-de-pădure, arătând pasul cel mare al învățătorilor spre emancipare prin alegerea președintelui dintre învățători. Ii răspunde Gregoriu Ceontea, învățător în Deda, dorind ca și de aci înainte să-l vadă pe dl Duma mereu interesându-se tot așa de progresul învățământului cum până acum s'a arătat.

În timpul mesii gentila și gingașă domnișoară Hortensia Șandor ne-a delectat la pian cu mai multe cântări frumoase, dovedind un talent minunat și storcând admirațiunea oaspeților.

Masa se ridică la orele 3, iar învățătorii se retrag la școală, unde președintele declară la orele 3 și un pătr. de deschis.

Ședința II.

Urmează formarea caracterului moral ca tână a educațiunii, disertație de Dumitru Sava, învățător în Potoc. Purcuzându-se la discuție Nicolae Nașcu, sus-

ține că tema e scurtă și că caracterul nu se poate desvolta complet în școala populară. Zaharie Frandez pretinde, ca să i se arete calea prin care se desvoltă caracterul moral. Ii reflectează Gregoriu Ceontea și zice, că dl Sava n'a fost incredințat ou formarea planului de învățământ, ci numai ou o disertațiune asupra formării caracterului. Prezidentul explică lucrul, ca să înțeleagă și poporul de față, apoi conferența declară tema de foarte bună.

Nicolae Nistor, învățător în Săcal se însinuă de bunăvoie ou disertația: Sănătatea și alcoolul. După cetire domnul protopresbiter află, că tema e foarte bine lucrată, în stil cât se poate de popular.

Mai vorbește președintele, apoi tema se clasifică de foarte bună.

D'sertează dl Gregoriu Ceontea, inv. în Deda despre rentabilitatea a'binăritului și la discuție susține Teodor Libeg, că dl Ceontea ca absolvent al cursului de albină-it a lucrat tema ou pricepere. Dl Trif susține, că nu e de recomandat poporului stupăritul rațional.

Mai vorbește Ioan Borșian, apoi Ceontea reflectează lui Trif, în sfârșit tema se clasifică de bună.

Dl Alimpiu Trif, învățător în Toplița, fiind incredințat ou tema practică din geografie: „Magyarország” ou cl. IV. și nefind copii la dispoziție o cetește. Dl Dimitrie Cofariu, învățător în M.-Cueșd îi face următoarele observări:

Tema e bine aranjată ca formă și conținut, dar pentru o oră tema e prea vastă, și după ce nu s'a predat ou elevii noi nu-i putem cunoaște nici succelul ce l-ar fi obținut și nici scăderile pedagogice și nici modul de prederă a prelegătorului. Dl Trif ia la cunoștință observările lui Cofariu și aproabă, că lecțiunea e prea vastă, însă având elevii bază din limba maghiară se poate preda. Mai vorbește președintele, apoi se clasifică tema de bună.

În fine comisiunea pentru designarea temelor și alcătuirea programei pentru conferența învățătoarească proximă prezentează următorul raport:

1. Central de întrunire pentru conferența învățătoarească din anul 1910 se defige la insistența părintelui Nic. Nașcu, comuna Polăț (Palota-Ilye).

2. În conferența anului 1910 vor diserta următorii, eventual vor prelege:

„Scopul și originea învățământului intuitiv în școlile populare”, disertație de Gregoriu Ceontea, învățător în Deda.

3. „Minciuna și mijloacele de a o combate prin ajutorul școlii populare”, disertație de Alexiu Grădinariu, învățător în Idicel-pădure.

4. O lecțiune practică din istoria naturală, predată de Teodor Buciu, inv. în Urișul-superior.

5. O lecțiune practică din limba maghiară (Despre colorii) pentru cl. II., predată de Dumitru Cofariu, inv. în Murăș-Cueșd.

6. „Rolul femeii în educațiune”, disertație de Nicolae Nașcu, învățător în Polăț.

7. „Pomăritul ca mijloc de îmbunătățirea sorții țaranului român”, disertație de George Gabor, învățător în Dumbrava și Iile Sulariu, inv. în Kăpa inferioară.

Conferența aproabă raportul ca bază a conferenței proxime fără nici o schimbare.

Eshauriat fiind programul, președintele mulțămeste domnului protopresbiter pentru paciența și interesul arătat față de școală, iar învățătorilor pentru zslul ce l-au arătat la disoții. Răspunde domnul protopresbiter, dorind învățătorilor paciență, ca să poată suporta greaua misiune ce zace pe umerii lor, iar învățătorii isbucnesc într'un puternic „să trăiescă” și ou acestea conferențele anului 1909 ale tractului Reghin se declară de încheiate.

G. Ceontea.

Din despărț. „Asociațiunii”.

Convocare.

În urma însărcinării primite dela comitetul central al Asociațiunii, sub Nr. 740/1909, prin aceasta convoc membrii despărțământului Brad al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român în adunare cercuală pe Daminecă în 22 Noemvrie (5 Decemv.) a. c. la 10¹/₂ ore a. m. în biserica gr-or. din Târnățel.

Agendele vor fi:

1. Deschiderea adunării și alegerea directorului despărțământului și a comitetului cercual.

2. Revizuirea rațiociniului comitetului cercual.

3. Stabilirea bugetului anual.

4. Inscrisura de membri noi pentru Asociațiune și înasirea tacșelor de membri.

5. Prelegere populară: Din sfaturile unui plugar laminat, după cartea dlui C. Sandu Aldea, — eventual și altă prelegere, care se va însușa subscrierului cu 3 zile înainte.

Brad, 11/24 Noemvrie 1909.

Stefan Albu
vice-dir. despărț.

NOUȚĂȚI.

Sfințire de biserică. Ni se scrie, că în 8 Noemvrie v. în ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil, s'a făcut sfințirea bisericii gr. ort. române din comuna Toplița, tractul Deveș, în prezența unui număr public, format din credincioșii din loc și apropieri. Actul sfințirii l-a săvârșit dl protopresbiter tractual Dr. Ioan Dobre, ca mandatar al Excelenței Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru Ioan, asistat de șase preoți. La priceasnă dl protopresbiter a rostit o predică ocazională, laudând poporul, mic la număr, dar mare în credință și în zel de jertfire, care a ridicat noul lăcaș dumneesc. Poporul a fost stropit cu apă sfințită. Celor de rând li s'a împărțit obicinuita pomă, iar inteligenții cu dl protopresbiter au fost întruniți la masa primarului Ioachim Bota. La masă s'au rostit mai multe toast.

Alegeri municipale. În 9 Decembrie n. s'a fac următoarele alegeri municipale pe teritoriul comitatului Sibiu: Un membru al consiliului municipal se alege în Sibiu, cu mandat până la anul 1913. Locul de alegere: sala reuniunii industriale. Un membru se alege în cercul electoral pretorial al Sebeșului-săses, cu mandat până la 1910. Locul de alegere oficiul pretorial. Un membru, cu mandat până la finea anului 1913, se alege în cercul electoral Gușterița. Locul de alegere cancelaria comunală. Alegerea se începe teretundinea la orele 9 dimineața și s'a termină la orele 4 d. e.

Viriliștii orașului Sibiu. În lista viriliștilor orașului Sibiu pe anul 1910 sunt trecuți următorii Români, ori instituțiunile românești: Fondul Pantazi al arhidiecezei gr.-ort. române. Fondul seminarial. I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu. Parteniu Cosma, directorul „Albinei”. Dr. O. tavian Russu, ad vocat. „Albina”, institut de credit și economii. Fondul administrativ gr.-ort. român. George Imberuș, inginer. Fondul tipografiei arhidiecezane gr. ort. române. Ioan A. de Preda. Ioan Baptist Boiu. Văduva Ioana Moldovan. Nicolae Vidrighin. Ioan Mihailu. Alecsandru Lebu și Dr. Vasile Preda.

Din cauza epidemiei de pojar vicecomitele comitatului Sibiu a dispus să se închidă toate școlile din Sebeșul săses până la 1 Decembrie a. c.

În armata austro-ungară, după datele mai nouă, s'au aflat la sfârșitul anului 1908 în serviciu activ 161 ofițeri români, cari împreună cu cei din rezervă dau suma de 236 ofițeri români; numărul soldaților noștri este de 100.298, în cifra aceasta nu se cuprind soldații dela honvezime și „landwehr”, ci numai cei din armata comună, activi și rezervați.

Alte cariere. Într-o corespondență din Cluj, primită de „G. Tr.”, se scrie că din an în an tot mai mult crește numărul tinerilor români, cari cercetează cursurile universității olujene; este regretabil însă, că cea mai mare parte din aceștia — și anume cel puțin două părți din trei — se înscriu la facultatea de drepturi; și astfel, în curând se va simți și mai greu numărul mare al advocaților români de pe la orașe. Tinerimea română, trecută prin școlile secundare, este îndemnată, în interesul său și al neamului, să îmbrâțișeze neapărat și alte cariere.

Cum să fie un bărbat ideal? În zilele acestea s'a ținut în Statele Unite un concurs pentru a statornici: ce însușiri trebuie să întruiească un bărbat în surat? Premiul prim l-a obținut un soț cu următoarele calități: Dimineața, în fiecare zi, e bine dispus; afacerile bănești le lasă în grija nevastei, și laudă totdeauna bucatele ce s'aduc pe masă; vine acasă punctual, și e prevenitor cu soția sa în orice împrejurări și dacă sunt singuri, și dacă se află în societate. La club stă puțin, acasă vine bucuros. E caracter nobil și e generos... Fericit american.

Restaurantele și birturile din Berlin, conform unei hotărâri luate de prietarii lor, vor fi ținute închise în presara Crăciunului. Facă și alții tot așa.

Dela Slovaci. Duminică trecută, scrie un corespondent al „Gazetsi” din Brașov, s'a ținut o înaltă oare serbare culturală în orașelul Skalitz, situat la granița Moraviei. Acest orașel curat slovac, locuit de vreo 5 mii de suflete, este unul din centrele cele mai înfloritoare slovace. Aici există un modest muzeu național, teatru, reuniune de consum, lăptărie ș. a. toate slovacești. În acest orașel s'a ținut acum un fel de congres țărănesc împreună cu o expoziție de vinuri din anul acesta. Din satele învecinate au luat parte vreo 3 sute de țărani. Deputații Sktsak și Baho au ținut câte o prelegere potrivită din domeniul agriculturii. Sara s'a dat un concert și teatru. A fost nainte de toate o serbare națională slovacă.

† **Petru Ciorogariu,** din comuna Var (l. Caransebeș) fost profesor în Brașov, în vremea din urmă prof. la școala catolică din București, a încetat din viață și a fost dus Joia trecută la locașul de veci. Răposatul, om în floarea vrăstei, fusese și dirigent al societăților corale „Minerva” și „Funcționarii comerciali”, unde a pus temelul unei cultivări sănătoase a muzicii corale. A publicat în „Căntece din popor” mai multe prețioase melodii de muzică populară, auzită mai ales în Bănat. Din compozițiile sale populare cele mai răspândite sunt: „Auzit-am ș'o știu bine” și „De-ar fi mândra 'n deal la cruce”, cântate a adeseori de societatea „Carmen”, și de alte societăți. Il deplânge o nemângăiată soție și un copilăș. Ne asociem la durerea lor.

Concert. Ni se comunică programa concertului din 8 Decembrie, aranjat de violinistul M. Fenyvessi în sala dela „Unicum”, cu concursul pianistului A. Cséka. Se vor executa următoarele piese: Bruch, concert de violină, G-Moll. Sarasate, fantază a Faust. Habșy, zefirul D. Ambrozio, valsul „Réve”. Drigo, serenadă. Din Ciaicovski. Vieuxtemp, concert de violină, baladă și poloneză. — Bilete se găsesc la librăria L. Budovszky: logă cu 15 și 10 cor., locuri cu 5, 4, 3 și 2 coroane.

Călindarul arhidiecezan pe anul 1910 a apărut în tipografia arhidiecezană din Sibiu, cu un cuprins bogat și variat. Pe lângă șematismul autentic al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania se află în călindarul arhidiecezan: Evidența pentru oficiile parohiale, protopresbiterale, pentru clerici și învățători. Dispozițiuni normative pentru esamenle private din cursurile pedagogice. Din regulamentul pentru facerea esamenului de calificăție învățătorescă. Din instrucțiunea pentru fondul de pensii al arhidiecezei gr. ort. române din Transilvania. Învățătorul ca soldat etc. Partea literară cuprinde lucrări eșite din condeele celor mai buni scriitori români. Partea ultimă a călindarului cuprinde însemnarea târgurilor din Transilvania și Ungaria și o mulțime de anonțuri de tot felul. Prețul unui exemplar 80 fileri.

„Ustredná banka účastinny spolok” Budapest, V. Sas u. 24, s'a înființat nu de mult pe piața din capitală cu sprijinul institutului „Ustredni banka ceskych sportitelen”. Lărgindu-și în măsură considerabilă ocrolul de activitate în zilele aceste s'a mutat în localuri mai încăpătoare. Capitalul societar e deocamdată de 200.000 cor., care e plătit întreg. Se ocupă cu efectuarea a tot felul de transacțiuni de bancă. Corespondența se poartă în limbile: boemă, slovăcească, română, sârbo croată, nemțesească, franceză și maghiară. Direcțiunea e compusă în modul următor: Președinte: Francis Skioiak deputat dietal, mare comerciant; membri: Milan Hodža, deputat dietal, proprietarul ziarului „Slovensky Tyzdennik”; Dr. Aurel Vlad, deputat dietal, avocat; Metod Bella, deputat dietal, preot; Dr. Ioan Wagner, prim-oficiant la institutul „Nemzeti baleset”; Vladimir Makovižky, directorul esecutiv al bănoii „Hitelbank” în Rozsahegy; Dr. Silenyi Vaclav, avocat etc. Adolf Kral și Hugo Sezal, directorii filialei din Brăna a bănoii „Ustredni banka ceskych sportitelen”.

Dar. Agronomul George Roman din Mateiaș, comit. Târnavei mari, deși nu este între cei mai cu stare din comună, a dăruit bisericii sale 200 coroane. Fapta creștinească va sluji de îndemn și altora.

La fondul pentru înzestrarea fetelor sarace al „Reuniunii meseriașilor sibieni”, au mai dăruit: Teodor Muntean, inv. (Oarda-sup.) 30 bani, Stefan Angel, preot gr. cat., viceprez. Insoț. „Raiffeisen” (Feldioara) 60 bani, Ioan Mateiu, paroh (Sebeșul-sup.) 1 cor., Avram Păcurariu, protopresbiter (Hunedoara) și soția sa Maria 4 cor. și Miorica Tordășianu 10 bani.

Parohii vacante se află în eparhia Orășii-mari mai multe, între cari:

1. Iteu, lângă Margita, cam la munte. Are 600—700 suflete, casa parohială cu supraedificatele trebuincioase, 20 jug. pământ arător și fânăș, 120 cor. din birul preoteșco (100 măsururi ocucruz, 600 c. fix din fondul preoteșco). Stole mărișoare. Cl. III.
2. Voivozi cu filia Cuzap, cl. II, suflete 800. Casă paroh. nouă, frumoasă, edificii laterale, grădină, 20 jug. pământ, 240 c. din bir, 120 măsururi bucate, 60 cor. prestațiuni în lucru. Congrua 1261 cor. (8 clase). Stole bune.
3. Bucium cu filiile Topești și Drag-Geica. Cl. III. casă paroh., 24 jug. pământ arător, 2 jug. fânăș, 9 jug. pășune, 60 măsururi bucate, lucru cu mână, stole, congrua (qualif. inferioară) 579 cor.
4. Varviz cl. III., casă paroh. f. bună, 24 jug. pământ, un loc mare de pășune (în filie), din bir 160 c., 80 măsururi ocucruz, stolele. Congruă (qualif. inf.) 530 cor.

Cei ce ar reflecta la una din aceste parohii să se adreseze la administrația ziarului nostru sau la Consistorul diecezan gr.-or. român din Oradea mare.

Economie.

Rugăminte

cătră membrii „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Între așezămintele noastre, întemeiate cu scop de a promova bunăstarea populațiunii muncitoare se numără și „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu”. Întemeiată la 1888, ea chiar dela înființare a dezvoltat o activitate rodnică și binefăcătoare, ca puțin alte așezăminte ale noastre. De roadele muncii ei numai aceia n'au beneficiat, cari nu i s'au adresat. Acestei Reuniuni i revine vrednicia de a fi deprins pe economul nostru la cultura mai rațională a pământului și la folosirea uneltelor economice. Ea l-a împrietinit cu cultura nutrețurilor măestrite, împărțind în mod gratuit an de an sute și sute de chilogramme de sămânță de trifoiu, napi, luțernă etc. Ea l-a deprins cu cultura mai în mare a pomilor, aranjând expoziții de poame împreunate cu împărțire de premii în bani, ținând prelegeri și cursuri de pomărit și împărțind an de an mii și mii de pomi pădureți și de altoi și punând în vânzare altoi cu preț redus. Ea a contribuit la nobilitarea rasei de vite, ținând expoziții de vite de prăsilă anuale, împreunate cu împărțire de premii în bani; ea a dăruit și dăruiește an de an câte o vițea de soiul ales și alte animale de prăsilă și de împurături ieftine pentru cumpărarea de asemenea animale. Ea a contribuit și contribuie la ridicarea stărilor morale și materiale ale populațiunii, prin întemeierea de însoțiri de credit sătești și de tovărășii agricole. Prin aranjarea expozițiilor de copii contribuie la îmbunătățirea stărilor igienice și la desăvârșirea condițiilor de trai ale populațiunii. Ea lucrează la conservarea, răspândirea și perfecționarea industriei de casă (ucrul de mână femeiesc), aranjând expoziții de bransa aceasta, alcătuiind albumuri, făcând colecțiuni de păpuși costumate, după ținuturi și localități etc.

Prin publicațiunile sale ziaristice, Reuniunea stă în serviciul obștei noastre, iar prin edarea cărților din biblioteca Reuniunii, dă în mâna poporului povățuitorul potrivit la ținerea vitelor, la cultura trifoiului, a pomilor, a viilor, la cultura albinelor etc. Prin conferirea de premii la descrierea monografiilor comunelor noastre, contribuie la cunoașterea istoricului și a stărilor din comune etc.

Dacă este vre-un ram agricol, pe care Reuniunea noastră să nu l fi îmbrățișat cu căldura recerută, aceasta este a se atribui singur insuficienței mijloacelor bănești; căci bunăvoința, însușirea și simțul de jertfire la cârmăcii ei nu lipsesc. Dovadă împrejurarea, că ei an de an outrieră satele în lungul și latul comitatului, aci la întruniri agricole, aci la ex-

poziții, la plantări de pomi, la cursuri de altoit pomi etc.

În asemenea împrejurări crezând a fi vrednicii de sprijin ne adresăm cătră membrii noștri cu acea respectuoasă și frățească rugăminte să binevoiască a nu ne lipsi nici pe viitor de sprijinul valoros și indeosebi să iee la cunoștință, că cu scop de economisare și de mai multă ușurință ne-am adresat cătră oficiile noastre prim-pretoriale cu rugarea să binevoiască a încassa prin organele ce le stau la dispoziție taxele pro 1909 dela membri și să binevoiască a răscumpăra cuitanțele.

În fine ne permitem a ne adresa cătră preoțimea, învățătorimea, cătră notarii, primarii și ceialalți fruntași ai noștri, cari încă nu sunt membri să binevoiască a se înrola în șirurile noastre, căci prin aceasta pe lângă că vor beneficia de roadele Reuniunii, dar și sprijinesc o cauză din cele mai arțătoare ale noastre a tuturor. Să luăm pildă dela Sași, cari țin de deosebită cinste a fi membri ai vre-unei societăți și indeosebi ai Reuniunii economice săsești.

Sibiu, 17 Nov. n. 1909.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța   Vic. Tordășianu
președ.   secretar.

Din public.*)

Mulțăminte publică.

Subscriși ca reprezentanți ai comitatului și sinodului parohial gr. ort. rom. a parohiei Sânt-Georgiu-de Murăș (Maros-S-György) protopresbiteratul Târgul Murășului (Maros-Várhely) constătatör din 250 suflete — la însăroinarea aceluia aducem la cunoștință publică, cumcă am edificat o biserică nouă din material solid în locul celei vechi din lemn aproape nimicită, iar pentru a ei edificare cum și pentru a putea împodobi Sionul Domnului am recurs la bunătatea inimilor dornice creștinești, și au contribuit următorii buni și temători de Dzeu creștini:

Dl paroh local Nicolae Motora în soopol zidirii a dăruit bani gata 400 cor. și un clopot de 60 chilo cu 230 coroane, plus că în întreagă vara aceasta au fost sentinela neadormită într-o priveghia ca zidirea să se lucre trainic, corect și conform planului. Apoi din fundația fericitului Andreiu Șaguna a bisericii sârace am primit 600 cor. Pentru împodobirea internă au contribuit tot la întrevinerea și îndemnul zelosului nostru paroh următorii: Din orașul Maros-Várhely Farkas Herman, proprietarul firezului cu aburi 50 cor. bani și scândurile neoesare la scaunele din biserică cu prețul redus de vagon, iar jiluitul acelora gratuit. Doamna Luiza Precup văd. Péterfi 10 cor. bani și un masă pe masa altarului în preț de 20 cor. Hennig Carol, negustor, un stihar și o perdea la altar. Măndruțiu Sofia, din Györ o candelă cu 22 cor. Halász Ana, văduva lui Györgyi György de confesie unitară din Islău, un potir, stea, disc, cuțit de argint aurte cu 110 cor. P. Suciu din Tofalău, un prapor de mătăvă cu chipul sf. Petru și Nicolae cu 86 cor., iar soția sa Ana un eparafir cu 20 cor. Iar poporenii din Murăș St. Georgiu au dăruit: Vasile Șerban cu soția Maria, o cruce de argint china pe masa altarului cu 34 cor. Filon Șerban și Florica o cădelniță argint china cu 38 cor. Muica Ilie și Florica un policandru de bronz aurit cu 6 luminări cu 60 cor. Vasile Duca și Maria un feșnic argint china cu 16 cor. 15 fil. Stefan Opiș și soția Pop Ana o candelă argint china cu 22 cor. Vas. Mate și soția Iulia Muntean o candelă argint china cu 22 cor. Borda Maria năș. Laslo 10 cor., Cupșa Nicolae, junior 10 cor., acoperământurile pe vasele sfințite. Dum. Zideruș, ospătar și soția Maria Rațiu un felon de mătăvă cu 60 cor. Maria Laslo lui Nicolae, Maria Zderuș, Florica Șerban perdele la uși împărătească cu 20 cor. Moldovan Gavrilă 2 cor., Necea Aron din Lechința 1 cor., Bencze Simion și Fira 4 cor., Simon Petru și Maria Petca 5 cor. Kis Pál, din Nyárad-Csikfalva 1 cor., Emil Laslo și Maria 2 cor.

Taturor acestora le aducem mulțăminte și pe calea aceasta. Filon Șerban m. p. Todor Opiș m. p. Petru Muica m. p. Nicolae Laslo m. p.

Teatru german.

Luni: *Die Hoffnung auf Segen*, dramă. Marți: *Der Meister*, *Mercuri* *Gespenster* și *Joi Der Biberpelz*, aceste trei reprezentațiuni din urmă cu concursul dlui Ludovic Stürk, dela teatrul din Viena, ca oaspe, artist bine cunoscut publicului sibian.

*) Pentru cele publicate în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 609/909.

[435] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Vălișoara**, în protopresbiteratul Devei, prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru dotațiunea dela stat.

Concurenții au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, și a se prezenta în timpul și modul prescriși în Regulamentul pentru parohii în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică din această parohie spre a cânta, predica și eventual a celebra sf. liturgie.

Deva, 11 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterat român gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresb.

Nr. 143/1909.

[427] 2-2

Concurs repetit.

Fiindcă la concursul prim nu a concurat nime pentru ocuparea postului de învățător la școala gr.-or. din **Lovnic** protopresbiteratul Cohalmului, se descrie concurs nou cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: salar 600 cor. (230 cor. din repartitie iar 370 cor. dela stat asigănațiune veche), cuartir și lemne de foc, iar după alegere întregirea competență a salarului conform legii artic. XXVII din 1907 se va cere și se va da dela stat.

Concurenții au a-și înainta cererile oficiului protopresbiterat al Cohalmului în termenul sus indicat și a să prezenta la șta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, îndatorat fiind alesul a instrua elevii și a cânta cu ei la șta liturgie.

Cohalm, în 4 Noemvrie n. 1909.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. în conformitate cu comitetul parohial

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Nr. 407-909.

(423) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Mures-Bretea**, protopresbiteratul Iliei, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregire dela stat.

Cererile de concurs au a se înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, în care timp concurenții cu știrea subsemnatului au a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică pentru a cânta și predica respective celebra.

Iliia, la 31 Octomvrie v. 1909.

Oficiul protopresbiterat al tractului Ilia în conțelegere cu comitetul parohial.

Z. Murășan
adm. protopresbiterat.

610/909.

[434] 2-2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala din **Boholt** se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Salarul dela comuna biserică va fi de 600 cor. la an, cuartir, lemne de foc și grădină; întregirea salarului până la suma normală în lege se va cere dela stat.

Cererile se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Deva, 11 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterat în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protop.

Nr. 768/1909 prot.

[422] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de clasa a III-a **Hendorf** cu filia Netus, protopresbiteratul tractului Sighișoara se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele parohiale fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post vor așterne în termenul sus indicat subscrierilor oficiu protopresbiterat cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare la biserică înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a oficia și cuvânta.

Sighișoara, 28 Octomvrie 1909.

Oficiul protopresbiterat gr. orien. al tractului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. pp. 1933/909.

[433] 2-3

Concurs.

În sensul veneratului ordin consistorial din 7 Mai a. c. Nr. 6465 Bis. prin aceasta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“, pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III din comuna **Someșul Cald** cu filia **Lăpuștesti** aparținătoare acestui tract protopresbiterat.

Emolumentele împreună cu acest post, sunt cele datorite de comitetul parohial și arătate în coala B pentru întregirea dela stat.

Doritorii de-a reflecta la acest post, au a-și așterne subscrierilor până la termenul sus indicat, suplicile instruite în în sensul normelor în vigoare și a se prezenta înaintea poporului în vre-o Duminică sau sărbătoare la sf. biserică, după prealabila înnoștințare a subscrierilor, în sensul §-lui 18 din Rgetl pentru parohii.

Cluj, 6 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterat rom. gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.**Viță de vie altoită**

americană liferează în diferite sorte, garantat curate, în asortiment foarte bogat, deja de ani ca prima și cea mai solidă cunoscută firmă (381) 17-26

Prima plantațiune de vie altoită târnăveană. Proprietar: **Fr. Caspari.**

Mediaș, nr. 56 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare proprietar de vie să se informeze înainte de trimiterea comandei, la o persoană cunoscută despre incontestabila corectitudine a susnumitei firme.

Muschong, Baia Buziaș,**Apă minerală Phönix de Buziaș**

vindecă și împospătează. Ajută admirabil la boale de rărunchi și beșica udului, la catarurile cronice de rărunchi, la formări de piatră urinală și la boalele cataralice ale organelor pentru aer și a organelor de separare. Recomandată de medici. Deposit general în Sibiu la firma

Carol Albrecht.

(346) 10-10

Aduc la cunoștința Onoratului Public că am închiriat restaurantul „Grand-Bierhalle“ în palatul consistorial, unde sub numirea

Grand-Restaurant Brote

voiu servi mâncări bine pregătite, bere de Steinbruch și vinuri alese.

Primește abonamente la masă pentru amiazi și cină.

(408) 5-6 Cu toată stima:

Liviu Brote.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrare bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [13] 47-52

Veritabil numai provăzut pe talpă cu anul fondării 1860.

Șoșoni și ghete de zăpadă
Galosi
de St. Petersburg.

Se fabrică zilnic 60,000 păr.

Singurii contrahenți:
Messtorff Behn & Co.
Viena I.

Vânzare în detal în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, mode și articole de cauciuc.
(413) 4-10

O casă cu etaj

în fața soarelui, Kappgasse 12, se vinde cu condițiuni favorabile.

Deslușiri tot acolo. (430) 3-3

Aviz.

În Heidengasse Nr. 3 se află un frumos **loc de patinat**. Abonament 4 cor. inclusive luminat și muzică. Odată patinat pentru copii 20 fil., oameni 40 fil.

Abonamente se primesc zilnic dela 7-12 a. m. și 1-4 p. m.

(432) 2-3